

Norsk Lovtidende.

Utgitt efter offentlig foranstaltning

ifølge lov av 1 april 1876.

Nr. 21

Utgitt 24 mars.

1919

Skrivelse fra Provianteringsdepartementet

20 mars.

av 20 mars,

hvorved i medhold av lov nr. 5 av 14 mai 1917 med tilleggslov av 14 desember s. a. om foranstaltninger til å sikre og ordne landets forsyning med livsfornödenheter og andre varer, jfr. kongelig resolusjon av 19 april 1918, fastsettes som gjeldende inntil videre følgende bestemmelser angående omsetning og bruk av smør (herunder ikke margarin), som innføres fra utlandet:

1. Det er forbudt importører, grossister og engrosforretninger å avhende smør, som er innført fra utlandet, medmindre avhendelsen finner sted i henhold til anvisninger, utstedt av et provianteringsråd eller en fylkesprovisiantering eller der på annen måte er gitt særskilt tillatelse til salg.
2. Det er forbudt for detaljhandlere, som selger innført smør, å erverve sådan vare uten i henhold til anvisning utferdiget av et provianteringsråd eller en fylkesprovisiantering eller i henhold til annen særskilt utferdiget tillatelse for kjøp.
3. Salg av sådan vare, som i punkt 1 nevnt, må bare foregå i overensstemmelse med regler, som fastsettes av rationeringsmyndighetene.
4. Det er forbudt å anvende innført smør i industrielle og håndverksmessige bedrifter.
5. Statens Rationeringsdirektorat bemyndiges til å utferdige de nærmere regler, som anses nødvendige til gjennomførelse av disse bestemmelser, herunder også om i hvilken utstrekning provianteringsrådene og fylkesprovisianteringene skal ha rett til å utstede innkjøpsanvisninger. I særlige tilfeller kan direktoratet dispensere fra de foran opstillede forbud.
6. Enhver er forpliktet til å meddele de oppgaver og oplys-

20 mars. ninger, som av hensyn til bestemmelsene forlanges avgitt.

7. Overtredelse av disse bestemmelser og av de i medhold av dem utferdigede regler og forskrifter straffes med bøter eller fengsel inntil 6 måneder eller med begge disse straffer.

Består overtredelsen i undlatelse av å avgi opgaver eller i avgivelse av uriktige eller ufullstendige opgaver over forråd av varer, kan vedkommende vareforråd ved dom inndras hos den skyldige eller den, på hvis vegne han har handlet.

8. Disse bestemmelser trer i kraft straks.

21 mars.
nr. 1.

LOV

om tillegg til lov av 12 desember 1903 om fengselsvesenet og om tvangsarbeide.

Vi Haakon, Norges Konge, gjør vitterlig:

at Oss er blitt forelagt Stortingets beslutning, av 20 mars 1919 sålydende:

I.

Lov av 12 desember 1903 om fengselsvesenet og om tvangsarbeide § 60 gis følgende tillegg:

Kongen kan bestemme, at grunn og bygning, som finnes fornøden til anlegg, utvidelse eller drift av fengsel eller tvangsarbeidshus, kan kreves avstått mot erstatning, som i mangel av overenskomst fastsettes ved skjønn. Bestemmelsene i lov om tvungen avståelse av grunn av 10 mai 1860 §§ 1—4 får tilsvarende anvendelse. Omkostningene ved overskjønn bæres av eieren, hvis skjønnet er forlangt av ham, og utfallet går ham imot.

Når det finnes særlig påkrevet, kan Kongen bestemme, at eiendommen skal kunne overtas straks mot, at erstatningen fastsettes senere. I så fall kommer også den nevnte lovs § 5, 2et punktum, til anvendelse.

II.

Denne lov trer i kraft straks.

Ti har Vi antatt og bekreftet, likesom Vi herved antar og bekrefter samme som lov, under Vår hånd og rikets segl.

Gitt på Kristiania slott den 21 mars 1919.

Haakon.

(L. S.).

Gunnar Knudsen.

Hesselberg.

Midlertidig lov

om erhvervelse av fast eiendom i fiskeridistriktene.

21 mars.
nr. 2.

Vi Haakon, Norges Konge, gjør vitterlig:

at Oss er blitt forelagt Stortingets beslutning, av 20 mars 1919 sålydende:

§ 1. I de kommuner eller deler av kommuner, for hvilke Kongen av hensyn til fiskeribedriften bestemmer, at denne lov skal være gjeldende, kan ikke eiendomsrett eller bruksrett til nogen art av fast eiendom uten tillatelse av Kongen eller den, han bemyndiger, erhverves med full rettsvirkning av andre enn staten, norske kommuner, Norges Bank, Kongeriget Norges Hypotekbank, Den norske Arbeiderbruk- og Boligbank, Den norske Stats Småbruk- og Boligbank, Norges kreditforening for land- og skogbruk, selskapet »Ny Jord«, Riksforsikringsanstalten, offentlige fond og autoriserte sparebanker.

Dog er tillatelse ikke nødvendig for norske statsborgere, når erhvervelsen skjer gjennom arv, ekteskap eller odelsløsning eller gjennom overdragelse, når erhververen er nærmere odelsberettiget til eiendommen enn overdrageren eller er dennes ektefelle eller beslektet eller besvogret med overdrageren i op- eller nedstigende linje eller i første eller annen sidelinje.

Heller ikke er tillatelse nødvendig, når erhvervelsen gjelder grunn, som selges eller bortfestes av staten, eller når erhvervelsen skjer ved hjelp av lån i Den norske Arbeiderbruk- og Boligbank eller i Den norske Stats Småbruk- og Boligbank eller gjennom salg eller bortleie fra en kommune i henhold til lov om småbruk- og boliglån m. v. av 23 juli 1915.

Kongen kan fastsette undtagelser for leie og andre bruksrettigheter.

§ 2. Sådan tillatelse, som er omhandlet i § 1, kan gis for begrenset tid eller uten tidsbegrensning. Der kan fastsettes sådanne betingelser, som finnes påkrevet av almene hensyn.

§ 3. Lov om erhvervelse av vannfall, bergverk og annen fast eiendom av 14 desember 1917 kapitel V får anvendelse, forsåvidt dertil er anledning.

§ 4. Denne lov kommer ikke til anvendelse i tilfelle, hvor tillatelse til erhvervelsen er nødvendig efter nogen annen lov.

§ 5. Denne lov trer i kraft straks og gjelder i to år.

Midlertidig lov av 22 mars 1918 om tillegg til lovene om erhvervelse av fast eiendom opheves. Likeså opheves de bestemmelser, som er truffet i henhold til den nevnte lovs § 1 første ledd.

21 mars. Ti har Vi antatt og bekreftet, likesom Vi herved antar og
nr. 2. bekrefter samme som lov, under Vår hånd og rikets segl.

Gitt på Kristiania slott den 21 mars 1919.

Haakon.

(L. S.).

Gunnar Knudsen.

Hesselberg.

21 mars.

Kongelig resolusjon

av 21 mars.

I forbindelse med sanksjon av foranstående lov av 21 mars nr. 2 er det bestemt, at lovens gjennomførelse henlegges under Departementet for Handel, Sjøfart, Industri og Fiskeri.

21 mars.

Kongelig resolusjon

av 21 mars.

I henhold til lov av 17 juni 1869 om politivedtekter for rikets kjøpstæder meddeles stadfestelse på en av Porsgrund bystyre den 10 mars 1919 vedtatt beslutning om forandring i § 24 i de ved kongelig resolusjon av 27 august 1910, jfr. kongelig resolusjoner av 27 september 1912 og 17 oktober 1914, stadfestede politivedtekter for kjøpstaden Porsgrund.

Efter den besluttede forandring skal politivedtektenes § 24 lyde således:

»Velosipeder, som benyttes på offentlig gate skal være forsynt med bremse og klokke. Rytterne skal alltid og i tide varsle personer, som er foran dem på veien og alltid varsle, når gatehjørner passeres.

Flere ryttere må ikke ride ved siden av hinanden og ikke tett efter hinannen.

Hvis hester viser sig urolige ved møte, skal velosipedrytteren stige av sin maskine.

Når velosipeder benyttes efter mørkets frembrudd, skal maskinen være forsynt med tendt løkt.

Forøvrig finner bestemmelsene i §§ 19—20 om ridning tilsvarende anvendelse på velosipedridning.

Kongelig resolusjon

21 mars.

av 21 mars.

Nedenstående forholdsregler, som i Trondhjem, derunder innbefattet Bymarken, blir å iakttatt for å påse overholdelsen av bestemmelsene i lov av 11 juni 1857 angående avgift til kommunekassen av hunder i kjøpstædene og visse ladesteder approberes som gjeldende istedenfor de ved kongelig resolusjon av 28 juni 1890, jfr. kongelig resolusjon av 30 oktober 1914, approberte regler om samme emne:

§ 1. Over de til avgift anmeldte hunder føres på politikamret en protokoll, der viser:

- a. anmeldelsesdagen,
- b. hundens løpenummer,
- c. eierens eller besidderens navn og bopel,
- d. hundens navn,
- e. hundens kjønn, art, avtegning og andre kjendemerker,
- f. hvorvidt og i bekreftende fall når og med hvilket beløp avgiften er betalt. Avgiften erlegges forskuddsvis eller senest innen utgangen av januar eller juli måned i avgiftsåret, likesom anmeldelse skal skje og avgift erlegges innen 14 dager, efterat man i nevnte år er blitt eier eller besidder av hund.

§ 2. En lignende protokoll som den under § 1 nevnte føres over hunder tilhørende reisende, forsåvidt de anmeldes for å legitimere avgiftsfrihet i det lovbestemte tidsrum.

§ 3. Vedkommende anmelder utleveres ved anmeldelsen et for bykassens regning anskaffet, av politimesteren for hvert år anordnet merke samt, forsåvidt avgiften betales, en kvittering herfor.

§ 4. Ingen må la avgiftspliktig hund vise sig på offentlige gater eller plasser, der er åpne for almindelig ferdsel, uten at den bærer det for vedkommende avgiftsår anordnede politimerke forsvarelig festet til hundens halsbånd, således at det lett kan ses.

§ 5. Påtreffes innen byens grenser hunder, som ikke er anmeldt, når anmeldelse lovmedholdelig burde ha funnet sted eller for hvilke avgift ikke i rette tid er betalt, eller som ikke bærer det i §§ 3 og 4 omhandlede politimerke, kan de foranstattes opbragt. Såfremt ikke eieren eller besidderen melder sig innen 3 — tre — dager, efterat han er underrettet om hundens opbringelse eller bekjentgjørelse derom er inntatt i minst 2 av byens dagblader, og i tilfelle betaler skyldig avgift, kan hunden selges eller drepes med regress til vedkommende for forvoldte omkostninger. For hundens føde og bevakning erlegges kr. 1,00 pr. døgn og for opbringelse kr. 1,00, hvilke utgifter,

21 mars. omkostningene ved kunnngjørelsen og mulig skyldig avgift skal erlegges av hundens eier eller besidder, forinnen hunden tilbakeleveres. Kan hundens eier eller besidder ikke finnes, blir foranstående utgifter samt omkostninger ved å få hunden drept å utrede av bykassen.

§ 6. Innen hvert aars 1 februar og 1 august sender politikamret byens kemner de innbetalte avgiftsbeløp tillikemed ekstrakt av den i henhold til § 1 førte fortegnelse. Samtidig vedlegges en fortegnelse over dem, der har anmeldt sine hunder til beskatning, men ikke erlagt avgiften. Kemneren har derpå straks å søke avgiften innfordret i tilfelle ved utpantning.

§ 7. Hvert år i desember bringer politimesteren i erindring de om hundeavgiften gjeldende bestemmelser ved kunnngjørelse i minst 2 av byens dagblader.

§ 8. Forseelse mot § 4 i nærværende regler straffes med bøter efter straffelovens § 339,2.

§ 9. Disse regler trer i kraft 1 juli 1919. Fra samme tid opheves de ved kongelig resolusjon av 28 juni 1890 approberte regler om hundeavgift m. v. i kjøpstaden Trondhjem.

21 mars.

Kongelig resolusjon

av 21 mars.

I henhold til lov til beskyttelse av barn mot bruk av tobakk av 19 april 1899 meddeles stadfestelse — med en enkelt forandring — på en av herredsstyret for Kornstad herred, Møre fylke, den 6 februar 1919 vedtatt beslutning til vedtekt om salg av tobakk til barn.

Den stadfestede vedtekt er sålydende:

§ 1. Salg av tobakk i hvilkensomhelst form til barn under 15 år skal være forbudt, uansett om tobakken angis kjøpt til barnets egen eller andres bruk.

§ 2. Det skal likeledes være forbudt å kjøpe tobakk i nogensomhelst form til bruk før eller efter opfordring av barn under 15 år samt å overlate sådant barn tobakk som gave eller i lån eller bytte eller mot vederlag i arbeide eller personlig tjeneste.

§ 3. Barn under 15 år, der nyter tobakk på offentlig vei eller på offentlig sted, kan av politiets tjenestemenn fratas den tobakk eller den tobakkipipe, hvorav barnet for tilfelle er i besiddelse, hvorhos politiet bør gjøre anmeldelse om det passerte til barnets foreldre eller foresatte.

§ 4. Overtredelse av denne vedtekt straffes.

Kongelig resolusjon

21 mars.

av 21 mars.

Den av Mandal bystyre i møte den 30 desember 1918 fattede beslutning om tillegg til § 3 i den ved kongelige resolusjoner av 27 februar 1912 og 13 april 1917 stadfestede vedtekt angående lukningstid for utsalgssteder i Mandal stadfestes i henhold til lov av 25 juli 1913 som gjeldende inntil videre, dog således at tillegget skal lyde således:

»Enn videre er aviskiosker, selv om derfra drives handel med cigarer og tobakkvarer, undtatt, dog således at disse på søn- og helligdager ikke åpnes før kl. 5 em. og lukkes kl. 10 em. Forøvrig henvises for de i denne § nevnte utsalgssteder til bestemmelsene i den almindelige helligdagslovgivning og for julaftens vedkommende til lov av 14 juli 1897.«

Kongelig resolusjon

21 mars.

av 21 mars.

I medhold av § 3 i lov av 2 april 1917 bestemmes, at den, som gjør sig en næring av å drive herberge i Sundal herred, Møre fylke, fra og med 1 mai 1919 og inntil videre skal ha bevilling.

Kongelig resolusjon

21 mars.

av 21 mars.

- I. I henhold til § 4 i lov om sundhetskommisjoner m. v. av 16 mai 1860 og § 3 i lov om særegne foranstaltninger mot tuberkuløse sygdommer av 8 mai 1900 meddeles approbasjon på den av Kopervik kommunestyre den 6 februar 1919 fattede beslutning om nye almindelige forskrifter med hensyn til sundhetsvesenet innen byen — og om forskrift om anmeldelsesplikt ved tuberkuløse sykes flytning.
- IV. De ved kongelige resolusjoner av 21 april 1893 og 29 august 1904 approberte almindelige sundhetsforskrifter og forskrift om anmeldelsesplikt ved tuberkuløse sykes flytning opheves for Kopervik fra den tid, forannevnte forskrifter trer i kraft.

De i post I omhandlede sundhetsforskrifter m. v. er saalydende:

21 mars.

1ste kapitel.

Om den offentlige renlighet.

§ 1. Feieskarn, kjøkken- og husholdningsavfall skal opsamles i lukkede binger eller tette kasser med lokk. Disse beholderne, hvori ikke må slås flytende bestanddeler eller avfall fra slaktning, skal tømmes og renses så ofte, at stank undgås, og desuten når helserådet finner det nødvendig. Dette kan også påby desinfeksjon av samme.

Adsler skal nedgraves på det for dette bestemte sted.

§ 2. Sildegan, bedrevet fisk og fiskeavfall må ikke henlegges på eller ved offentlig vei, almenning eller gate, men skal, forsåvidt det ikke tilstrekkelig nedsaltes, bortføres fra opbevaringsstedene snarest mulig, senest innen utgangen av mars. Råtten sildegan må kun bortføres i tilslåtte tønner eller kasser med lokk og i tiden fra 1 april til 30 september fra kl. 11 aften til 9 morgen. Benyttet gan ved jordbruk innen byens grenser, må det straks nedlegges i kompost.

Gjødsling av haver eller marker skal utføres på sådan måte, at unødig stank undgås. Gjødsel, der henlegges, må tildekkes. Kompost må ikke anbringes nærmere bebodd hus, offentlig gate eller vei i bebygget strøk enn 12,5 m.

Oplag av ben eller andre gjenstander, der utvikler stank, kan av helserådet forlanges fjernet.

§ 3. Plasser, gårdsrum, gater eller veier skål såvidt mulig ha fast jevn overflate av sådan form, at vannet rinner av. Oparbeidede gater skal under enhver omstendighet være forsynt med stensatte rennestener og avløpsrenner til kloakkene til overvannets avledning. Huseiere plikter minst en gang hver uke forsvarlig å rengjøre sine gårdsrum.

2det kapitel.

Brønner.

§ 4. Brønn, bestemt til drikkevann og husholdningsbruk, skal være overbygget med tett tak, og jordsmonnet omkring skal ha hell fra samme og være stensatt minst 1 m. fra dens vegger, hvilke fra overflaten i tilstrekkelig dybde efter grunnens beskaffenhet skal omgis med et lerlag av 30 cm.s tykkelse for å hindre tilsig av overvann.

3dje kapitel.

Om kloakker.

§ 5. Til elv, bekk, grøft eller renne må ikke uten helserådets tillatelse gis avløp for ekskrementer eller flytende sub-

stanser, der har vært i berøring med samme, eller andre substanser, der frembringer stank eller er farlige for sundheten. 21 mars.

Fra fabrikker eller verksteder eller lignende anlegg skal sådanne substanser bortledes gjennom rør eller annen ledning. Ledninger fra sådanne anlegg må ikke uten helserådets tillatelse utmunne i de offentlige kloakker.

§ 6. Eier av våningshus, hvorav nogen del ligger i en avstand av ikke over 32 m. fra offentlig kloakk eller sjøen, til hvilken der efter helserådets erklæring has adgang og tilstrekkelig fall, er, såfremt helserådet finner det nødvendig, forpliktet til å anbringe avstikker av tilstrekkelig vidde til kloakken eller sjøen — til bortledning av overvann, grunnvann, spill og skyllevann.

Enhver huseier er forøvrig forpliktet til å ta de forholdsregler for fjernelse av smussvann o. s. v., som helserådet for tilfelle finner nødvendig. Stillestående vann og sumper skal, når det av helserådet forlanges, dreneres eller tilkastes forsvarlig.

§ 7. Avløpsrør, kloakker eller lignende skal være således innrettet, at de skaffer tilbørlig avløp og lett kan renses samt holdes i forsvarlig stand. Ledningene skal være tette. Vasker, kloakksluk og kummer inne i hus eller i kjellere skal være forsynt med vannlås eller annen innretning, der hindrer utstrømning av kloakkgass.

De almindelige regler, hvorefter avløpsrenner, kloakker og lignende påbys anlagt, skal forelegges helserådet til godkjenning.

Offentlige og private kloakkledninger og kummer på disse skal renses og utskylles så ofte, at de ikke tilstoppes. Som regel skal hovedkloakker gjennomspyles 2 ganger om året. Helserådet kan under særegne omstendigheter påby ekstraordinær rensning.

§ 8. Helserådet kan påby utilfredsstillende kloakker såvel offentlige som private omlagt.

4de kapitel.

Priveter, pissbirer og gjødselbinger.

§ 9. Enhver bebodd eiendom og ethvert hus, hvor der stadig foregår arbeide, skal være forsynt med fornødne priveter — minst et avlukke for hver 15 mennesker, som har tilhold i huset. I bygninger, hvor stadig flere mennesker samles, kan helserådet forlange innrettet pissoir. Disse skal ha avløp med vannlås til kloakk, til enhver tid holdes rene og stadig overrisles med vann.

§ 10. Priveter skal være innrettet overensstemmende med

21 mars. de av bygningskommisjonen og helserådet efter bygningslovens § 52 gitte regler.

§ 11. Privetbeholdere og gjødselbinger må tømmes før de er ganske fulle eller oftere, om helserådet finner det nødvendig. Helserådet kan påby regelmessig strøning av bingers og priveters innhold med kalk, torvstrø eller lign. Tømning må kun foregå i tildekkede tette transportmidler. Privetinnhold og gjødsel kan uttas og bortføres i tiden til kl. 10 form. og efter kl. 2 em.

5te kapitel.

Kreaturhold m. m.

§ 12. Hester, kjø, får, svin eller fjerkre må ikke huses i våningshus eller i noget rum, der har tak eller vegger felles med dette.

§ 13. Helserådet kan forby kreaturhold på steder, hvor det foranlediger sanitære misligheter, som vedkommende ikke kan eller vil avhjelpe.

6te kapitel.

Om byggegrunn, boliger, leiehus, skoler, verksteder o. s. v.

§ 14. Befinnes nogen tomt av sanitære grunner uskikket til byggetomt, kan helserådet forby bebyggelsen, inntil tomten er gjort betryggende skikket dertil.

§ 15. Finner helserådet, at kjeller, der benyttes til beboelsesrum, ikke er skikket til beboelse med nattophold, kan det forby sådant.

§ 16. Rum eller værelse, der av mangel på tilstrekkelig lys, luft eller varme eller på grunn av fuktighet eller urenhet skjønnes av helserådet å være sundhetsfarlig, kan forbys benyttet som bolig, og huset, helt eller delvis, påbys ryddet uten godtgjørelse til eieren, inntil manglene godkjennes å være avhjulpet.

§ 17. Renlighet og utluftning må ikke i nogen bolig forsømmes således, at ulempe eller skade for beboerne derav kan opstå. Tapeter, som på grunn av smuss eller andre årsaker ikke forsvarlig lar sig rengjøre, kan av helserådet forlanges fjernet. Huseieren er likeoverfor helserådet ansvarlig for, at fratedende leier rengjør boligen ordentlig efter sig.

§ 18. Befinnes lokaler, der er bestemt til for kortere eller længere tid av døgnet å oppta et større antall mennesker, såsom kirker, forsamlings- og forlystelseslokaler o. s. v., med hensyn til rumforhold eller på grunn av urenlighet ikke å være forsvarlige, kan helserådet påby innskrenkning i antallet av de

personer, som tilstes adgang, og andre foranstaltninger, samt i 21 mars. fornødent fall ganske forby lokalets benyttelse.

Forinnen skolelokaler, sykehus, forsamlingslokaler, offentlige badeinnretninger og lign. opføres eller innres, skal anmeldelse skje til helserådet.

§ 19. Intet skolelokale (offentlig eller privat) må tas i bruk, før det er godkjent av helserådet, og skoler skal være underlagt helserådets tilsyn.

Helserådet bestemmer det største antall barn, som det er tillatt å motta i ethvert skolerum, idet hensyn tas til barnenes alder, rummenes størrelse, ventilasjon, lysforhold o. s. v.

I skolelokaler skal kun finnes oljemalte vegger.

I ethvert skolelokale er helserådet berettiget til å fordre anbragt de ventilasjonsindretninger, som finnes fornødent.

§ 20. Ethvert til mottagelse av losjerende bestemt rum må ha tilstrekkelig lys (vindusflaten må utgjøre minst $\frac{1}{10}$ av gulvflaten) og må kunne utluftes tilstrekkelig. Dets gulv, vegger og tak må alltid være i god stand og stadig holdes rene, likesom verten skal rette sig efter de forskrifter, som helserådet i hvert enkelt tilfelle for sundhetens skyld finner det fornødent å bestemme.

§ 21. Ethvert verkstedslokale eller arbeidsrum, der benyttes av andre enn familiens medlemmer, skal anmeldes for helserådet.

For disse lokaler fastsettes sådanne bestemmelser:

- Verkstedslokaler må ikke innrettes i rum, som efter bygningsloven ikke er tillatt som beboelsesrum. Eldre lokaler, som ikke oppfyller denne fordring, maa rømmes innen 6 måneder fra disse forskrifters approbasjon. Dog kan helserådet gi dispensasjon fra sidstnevnte bestemmelse.
- I ethvert verkstedslokale er helserådet berettiget til å kreve anbragt de ventilasjonsanlegg, som det efter bedriftens art finner paakrevet.
- I et arbeidsrum må ikke flere arbeidere samtidig være beskjeftiget, enn at hver av dem får 10 kub.m. luft. I lokaler, hvor lys- og luftforholdene er særdeles gunstige, kan dog helserådet innrømme dispensasjon herfra.

Arbeidsrummet skal utluftes minst $\frac{1}{4}$ time — helst med gjennemtrenk — i hver hvilestund, i ethvert fall 1 gang i løpet av dagen samt dessuten om aftenen efter endt arbeid. Gulvet må efter forutgående dnykning med vann feies hver dag efter arbeidets slutning, og det opfeiede straks bringes ut av arbeidsrummet.

Gulvet skal vaskes 1 gang om uken med varmt vann og såpe eller soda; vegger og tak minst 2 ganger årlig.

21 mars. Hvor bedriftens art gjør dette nødvendig, kan helserådet frita fra denne bestemmelse.

e. Paa gulvet må ikke spyttes. Lider nogen arbeider av hoste, må opspyttet samles i beholdere (spyttebakker eller spyttekrus), som tømmes og renses hver dag.

f. Det er ikke tillatt å benytte til soverum verksted eller et til verksted støtende rum, der får lys og luft vesentlig fra dette.

7de kapitel.

Om fabrikker og bedrifter.

§ 22. Aktes bedrift satt igang, som ved stank eller giftige gasarter kan forurense luften, eller som på annen måte kan befryktes å bli til skade for arbeidernes eller naboernes sundhet, skal planen for anlegget forelegges helserådet, og vedkommende være forpliktet til såvel ved anlegget som ved driften å rette sig efter de bestemmelser, som helserådet gir til fjernelse av sanitære misligheter.

8de kapitel.

Renhold m. m. i barberstuer.

§ 23. Ved barbering må for hver kunde benyttes renvasket serviett og ren bedekning over nakkeputen. Innsåpning skal ske med hånden.

Alunsten ell. lign. må skylles omhyggelig ren, før den brukes. Felles pudderkvaster må ikke benyttes, men man bør bruke en klype renset bomull, et stykke vatt ell. lign., som kun benyttes 1 gang.

§ 24. Klippemaskiner, sakser og kniver må tørres omhyggelig av for hver kunde. Kammer og børster må avtørres, bankes og renses for hver kunde og vaskes hver dag — helst om aftenen — i salmiakkspiritus og vann (25 å 30 dråper i 200 å 300 gram vann). Maskinbørster må ikke brukes.

§ 25. I barberstuen med tilhørende rum må hovedrengjøring utføres 2 ganger om året, gulvet vaskes hver dag. Konsoller, hyller, bord m. m. må tørres ren hver dag. Såvel rene som skidne servietter, kapper, håndklær m. m. må oppbevares på hensigtsmessig måte. Der må anbringes det fornødne antall spyttebakker, som tømmes og renses hver dag.

§ 26. Barbererne må iaktta personlig renlighet. De skal under arbeidet være iført ren hvit jakke eller kappe, som skiftes minst hver uke.

9de kapitel.

21 mars.

Om renhold i utsalgssteder for matvarer.

§ 27. For melkeutsalgs skal følgende regler gjelde:

- a) Melkeutsalgs skal ha egen inngang fra gaten. De skal være lyse, vel ventilert og fri for fuktighet. Gulv, vegger tak og disk skal være i sådan stand, at de med letthet kan holdes rene. Gulvet skal vaskes hver dag, vinduer og dører hver uke, tak og vegger minst 2 ganger om året. Rummene skal være fri for støv og stank og ikke benyttes som eller stå i direkte forbindelse med soveværelse.
- b) Melk og fløte må ikke opbevares sammen med varer, der kan gi dem usmak, forurensning eller bederive dem, f. eks. fisk, gammelost, poteter, parafin o. s. v.
- c) Melk og fløte, der er bestemt til salg, må under transport og forhandling opbevares i rene kar samt vel tildekket i de utsalg, hvor andre varer også forhandles. Utmålingen må foregå i rene mål. Glassur og fortinning i mål og kar må være hel.
- d) De i meierier og melkeutsalgs beskjeftigede personer skal under sit arbeide være iført et helt og rent antrekk (forklær med brystsmekk og forærmer) av hvitt lerret.
- e) Dersom disse bestemmelser ikke overholdes, eller stedet forøvrig av sanitære grunner anses uskikket til utsalg, kan helserådet efter forgjeves å ha gitt advarsel forby sådan forretning.
- f) Optrer der på en gård, hvorfra der leveres melk til byen, smitsom sykdom hos mennesker eller dyr, kan helserådet midlertidig forby salg av melken.

§ 28. For bakerier og konditorier med tilstøtende rum skal følgende reglement gjælde:

- a) Bedriften uvedkommende gjenstander, der kan gi anledning til støv og stank i bakeriene eller hindre disse rums rengjøring, må ikke finnes i bakeriet eller konditoriet eller i rum, der står i åpen forbindelse med dette. Gangklær må ikke opbevares i arbeidsrummene.
- b) Bakeriet eller konditoriet tillikemed de rum, der står i åpen forbindelse med dette, skal alltid holdes omhyggelig rene. Gulvene skal være således innrettet, at de kan vaskes, og vaskning skal skje hver dag efter endt arbeide. Vegger og tak skal vaskes minst 2 ganger årlig, vinduer og dører hver uke.
- c) Bord, surkasser samt andre til bakning benyttede gjenstander som hyller, plater, fjeler m. m. må alltid holdes

21 mars. omhyggelig rene og være lett flytbare. Smør, melk o. s. v. må opbevares i rene tildekkede kar.

- d) Bruken av tobakk i hvilkensomhelst form er forbudt, likeså spytning undtagen i spyttebakker.
- e) Bakerne og konditorerne skal under sitt arbeide være iført rent hvitt forklæ, som dekker brystet og når nedenfor knærne og ha hvit lue på hodet.
- f) Bakerne og konditorerne skal vaske armer og hender før arbeidets begynnelse. Hvert bakeri og konditori skal være forsynt med vaskevannsstel og haandklær.
- g) De i utsalg av baker- og konditorivarer beskjeftigede personer skal under sitt arbeide være iført et helt og rent antrekk (forklæ med brystsmekk og foræriner) av hvitt lerret.
- h) Ombringelse av bakverk til utsalg eller kunder skal skje i tildekkede kurver eller vogner, som daglig efterses og rengjøres. Fra vognen skal brød og bakverk bringes kundene i kurv.

§ 29. Forskrifter for slakterier, pølsemakerier og kjøttutsalg:

- a) Dyrenes innvoller må uttas og fjernes snarest mulig efter avlivningen. Dyrene må ikke fraktes til byen avlivet med innvollene i; de skal ved transport såvel til som omkring i byen være innpakket i rent tøy.
- b) Ved slaktningen må den størst mulige renlighet iakttas. Gulv, vegger, hyller og tak i slakteriene må alltid holdes omhyggelig rene; vegger og tak vaskes minnst hvert halvår, vinduer og dører hver uke. Avfall av enhver art skal så hurtig som mulig fjernes og likesålett som maver, tarmer, blod, lemmer og huder forbli natten over i slakteboden. I denne skal der under kjøttets stivning være god gjennemtrenk. Rengjøring av maver og tarmer tillates ikke i rum, hvor kjøtt opbevares.
- c) Kjøttet av slakede dyr må ikke ophenges i selve slakterummet, men anbringes like efter endt slaktning i et særskilt rum, der er sundt og rent og godt ventileret.
- d) I slakterier og pølsemakerier skal der være vanntett cementert gulv med avløp til med vandlås forsynt kloakk. Benyttede redskaper rengjøres snarest mulig efter endt arbeide.
- e) Bruk av tobakk i hvilkensomhelst form er forbudt i alle arbeidsrum av her omhandlet art, likeså spytning, undtagen i spyttebakker.
- f) Ethvert slakteri og pølsemakeri skal være forsynt med vannledning og spyleslange.
- g) Slakteriets gjødselbinge skal i sommermånedene tømmes

hver uke, i vinterhalvåret hver annen uke og holdes lukt- 21 mars.
fri ved tilstrekkelig anvendelse av torvstrø eller kalk.

- h) De i slakteri, pølsemakeri og utsalg beskjeftigede personer skal under sit arbeide være iført rent antrekk (forklæ med brystsmekk og forærmer) av hvitt lerret.
- i) I utsalgene skal disker, bord, hyller og gulv vaskes minnst en gang daglig, vegger, dører og vinduer minnst hver uke, taket minnst hvert halvår. Utsalgsstedet må ikke stå i direkte forbindelse med soveværelse.
- j) Til konservering av kjøtt og kjøttvarer må kun benyttes almindelig salt eller salpeter. Tilsetning av stoff i den hensikt å farve kjøttvarer er forbudt.
- k) Alle lokaler, hvor utsalg av kjøtt og kjøttvarer foregår, skal når som helst være tilgjengelig for kjøttkontrolløren og helserådets utsendte.

§ 30. Utsalgssteder for fisk og fiskevarer, delikatesser-utsalg og lignende skal til enhver tid holdes rene og fri for stank.

I alle butikker og utsalg, hvor der forhandles matvarer, skal der finnes vaskevann med såpe og rent håndklæ. Likeledes skal i alle sådanne utsalg være anbragt spyttebakker og spytning på gulvet være forbudt, hvorom plakater blir å opslå på et iøinefallende sted.

§ 31. Sundhetsskadelige og bedervede nærings- og nydelsesmidler må ikke falbys eller selges. Nærings- og nydelsesmidler må ikke for konservering eller av andre grunner tilsettes stoffer, som helserådet anser skadelige for sundheten, eller, som kan skjule, at varen er bedervet.

10de kapitel.

Om skadelige næringsmidlers forhandling.

§ 32. Helserådet skal til forebyggelse av skadelige næringsmidlers salg jevnlig anstille eller la anstille undersøkelser av de på torv, i utsalg og bevertningssteder falbudte næringsmidler samt av de pågjeldende handlendes eller næringsdrivendes oplagssteder og arbeidsrum, og er til dette øiemed berettiget til fri adgang og til å fordre utlevert de nødvendige prøver. Finnes skadelige næringsmidler, skal de efter beslutning av helserådet tilintetgjøres eller på annen måte gjøres uskadelig på vedkommendes bekostning.

§ 33. Helserådet skal på samme måte som i forrige paragraf bestemt kontrollere og etter omstendighetene forby salg av andre gjenstander, hvis benyttelse kan bli farlig for helbreden derved, at de inneholder giftige bestanddeler, f. eks.

21 mars. tapeter, leketøi, bekledningsstoff og gjenstander, sukkertøi, gummitåter og deslike.

11te kapitel.

Om forholdsregler ved smitsomme sykdommer, dødsfall o. s. v.

§ 34. Optrer smitsom sykdom i nogen husstand, der driver handel med fødemidler, og utsalget er i samme hus som den syke, kan helserådet forby handelsvirksomheten, inntil den syke er fjernet eller på fullt betryggende måte isolert i hjemmet, og rummet desinfisert.

Under samme forhold kan også håndverksdrift, særlig sådan hvor bekledningsgjenstander forarbeides, midlertidig forbys, inntil desinfeksjon er foretatt.

§ 35. Innen den 3dje i hver måned skal enhver i byen praktiserende læge innsende til helserådet opgave over de av ham i den forløpne måned iaktatte tilfeller av epidemisk og smittsom sykdom. Lægene har å innsende daglig opgave over de av dem iaktatte tilfeller av de i § 36 a nævnte sykdommer.

§ 36. Ved følgende smitsomme sykdommer:

- a) Kolera, barnekopper, eksantematisk tyfus, nervefeber, paratyfus, cerebrosproinal meningitt, akutt poliomyelitt, blodgang, difteri og skarlagensfeber.
- b) Meslinger og kikhoste.
- c) Smitsom øienbetendelse, skurv, skabb og ringorm (herpes tonsurans-) blir likeoverfor skolene å iagttatte følgende:

1. Barn, der lider av de nevnte sykdommer, tilstedes ikke adgang til skolen.
2. Det samme gjelder for friske barn, når nogen av de i a) nevnte sykdommer er optrått i den husstand, hvortil de hører. Skoleforbudet kan av helserådet utstrekkes til samtlige i et hus værende skolebarn.
3. Barn, hvem det efter ovenstående er forbudt å søke skole, må ikke tilstedes adgang til den, før der fremvises skriftlig tillatelse fra helserådet.

Barn, der har lidt av de under b nævnte sykdommer må ikke søke skolen, sålenge der er avskalling eller hyp-pige kikhosteanfall.

4. Lærere, pedeller og skurekoner tilstedes ikke adgang til skolen, såfremt nogen av de under a nævnte sykdommer er optrått i deres hjem, og smittefare ikke kan anses utelukket.

Skolen er pliktig til å hjemsende ethvert barn, om

hvilket der er grunn til å tro, at det lider av smittsom 21 mars-
sygdom, som under a, b og c nevnt.

§ 37. Når nogen, der lider av tuberkulose forbundet med avsondringer, forandrer bopel, har enten den syke selv, dennes ektefælle eller hjemneværende voksne barn å melde dette til helserådets ordfører.

§ 38. Ved sygdomstilfeller, der inntreffer blandt reisende i hoteller, losjihus, fartøier o. s. v., skal vedkommende vert eller skipper søke å skaffe sig underretning om, hvorvidt sygdommen er av smittsom art, og isåfall straks underrette helse-
rådet.

§ 39. Boliger, hvor der har været farlig smittsom sygdom, samt gang- og sengklær og møbler i disse, blir å desinfisere på den av helserådet foreskrevne måte. Før dette er skjedd, må de ikke overlates andre til bruk eller eiendom.

§ 40. Om ethvert på byens grunn eller i dens havn inntreffendes dødsfall må, forinnen begravelse (såvel innen- som utenbys) foregår, tilveiebringes en efter et bestemt skjema av eksaminert læge utferdiget anmeldelse, som blir å avgi til sognepresten (eller for dissenteres vedkommende til disses menighetsforstander), og av denne innen 3 dager å tilstille helse-
rådet.

Hvis den døde ikke har benyttet eksaminert læge, blir liket å syne og anmeldelse å utferdige av vedkommende by-
læge uten godtgjørelse.

§ 41. Lik må ikke henligge så lenge, at der ved stank eller forråtnelse forvoldes ulemper.

Helserådet skal være berettiget til å beordre lik henbragt til kapellet på kirkegården, når dets henliggen i hjemmet på grunn av sanitære hensyn finnes utilrådelig.

12te kapitel.

Almindelige bestemmelser.

§ 42. Undlater nogen å utføre de foranstaltninger, som påhviler ham efter nærværende sundhetsforskrifter eller efter helserådets lovmedholdelig gitte beslutninger, kan helserådet la utføre såvel vedkommende foranstaltninger som hvad der ellers fornødiges for å hindre, at forsømmelsen avstedkommer skade.

Omkostninger derved og ved forføininger, som treffes for å hindre ennå ikke fullførte handlinger, som strider mot nær-
værende forskrifter eller helserådets lovmedholdelig fattede be-
slutninger eller for å bortrydde ulemper, der er frembragt ved
brudd på omhandlede forskrifter eller beslutninger, blir å ut-
rede av den skyldige.

§ 43. Helserådet har å påse disse forskrifter overholdt

21 mars. og bevirke overtredelser påtalt og straffet efter de til enhver tid gjeldende bestemmelser.

§ 44. Hus- og grunneier er personlig ansvarlig for, at alle de plikter opfyldes, som disse forskrifter pålegger ham, og skal ikke kunne undskyldte sig med forsømmelse fra sine folks eller leieboernes side.

Er eieren ikke bosatt i byen, skal han for politiet opgi en person, som på hans vegne skal sørge for, at disse forskrifter opfyldes. Forsømmes disse, blir ansvaret dog hvilende på eieren, medmindre politiet har gått inn på, at ansvaret bæres av stedfortrederen, og denne har erklært sig villig. Denne innrømmelse kan dog nårsomhelst tas tilbake av politiet.

§ 45. Når det på grunn av særegne forhold måtte anses tilrådelig, og forskriftene måtte finnes å foranledige uforholdsmessige ulemper for vedkommende, kan helserådet tilstede avvikelser fra forskriftene.

§ 46. Overtredelse av disse forskrifter eller av helserådets i henhold hertil fattede beslutninger straffes efter den til enhver tid gjeldende lovgivning.

§ 47. Ovenstående forskrifter trer i kraft 3 — tre — måneder, efterat de har erholdt kongelig stadfestelse.

21 mars.

Kongelig resolusjon

av 21 mars.

I henhold til § 11, jfr. § 4, i lov om sundhetskommisjoner m. v. av 16 mai 1860 meddeles approbasjon på den av herredsstyret for Lenvik herred i Troms fylke den 7 januar 1919 fattede beslutning om ett tillegg til de ved kongelig resolusjon av 21 mars 1896 approberte almindelige sundhetsforskrifter for herredet.

Tillegget er sålydende:

Bestemmelser om renhold i butikker og utsalgssteder.

1. Butikker og utsalgssteder for matvarer skal holdes rene og godt utluftet.
2. Gulvet må grundig vaskes minst 2 ganger om uken. Hver dag skal gulvet avtørkes med fuktig klut eller feies med lime eller kost, efterat det først er overdynket med vann. Tørr feining er forbudt.
3. Matvarer skal i butikker holdes avsondret enten i skap eller i hyller med forheng.

Til innpakning av matvarer må ikke benyttes aviser eller urent papir.

4. Spyttning på gulvet er forbudt. Spyttbakker skal forefinnes i tilstrekkelig antall. De må inneholde litt fuktig sand, torvstrø eller sagmugg og må tømmes og rengjøres hver dag.

Opslag med: »Spyttning på gulvet er forbudt« skal være opslått på et iøynefallende sted i butikken.

5. I butikker, hvor matvarer forhandles, skal bestandig forefinnes vaskestell med rent vann, håndklær og såpe til bruk for betjeningen.
6. Disse bestemmelser skal alltid finnes opslått i ethvert utsalgssted i herredet.

Kongelig resolusjon

21 mars.

av 21 mars.

- I. Midlertidig lov om erhvervelse av fast eiendom i fiskeridistriktene av 21 mars 1919 gjøres inntil videre gjeldende i følgende kommuner:

Møre fylke. Byene Kristiansund, Molde og Aalesund og herredene Edøy, Bratvær, Hopen, Tustna, Aure, Stems-
haug, Frei, Bremsnes, Kornstad, Bud, Hustad, Fræna, Aukra, Sandøy, Haram, Vigra, Borgund, Giske, Hareid, Ulstein, Herøy, Sande, Vatne, Vartdal, Rovde, Vannylven og Søvde.

Nordland fylke. Narvik by, Svolvær ladested, herredene Vega, Alstahaug, Herøy, Nordvik, Stamnes, Tjøtta, Nesna, Dønnes, Lurøy, Træna, Rødøy, Meløy, Gildeskaal, Bodin, Lødingen og alle herreder i Lofoten og Vesteraalen sorenskriverier.

Finmark fylke. Alle byer og herreder undtagen Kautokeino, Karasjok og Polmak.

- II. Departementet for Handel, Sjøfart, Industri og Fiskeri meddeles den i forannevnte lovs § 1 omhandlede bemyndigelse til å treffe avgjørelse av de i henhold til loven innskommne saker angående eiendomserhvervelser.

Denne resolusjon trer ikraft straks.

Kongelig resolusjon

21 mars.

av 21 mars.

I medhold av lov om ansvar for skade på bufe ved hund m. v. av 20 august 1915 dens § 2, 2net punktum, meddeles

21 mars. approbasjon på de av D'egernes herredsstyre i Østfold fylke, Vestre Gausdal herredsstyre i Opland fylke og Skjold herredsstyre i Rogaland fylke henholdsvis under 19 desember 1918, 30 desember 1918 og 16 desember 1918 (og 15 januar 1919) fattede beslutninger, hvorved bestemmes, at hund, som i vedkommende herred påtreffes uten ledsager i beitestrekning i den tid, bufe beiter, kan såvel grunneieren som bufeets eier eller besidder og enhver i strekningen havneberettiget straks la drepe på stedet eller, innen 3 måneder, kreve drept efter politiets foranstaltning.

21 mars.

Kongelig resolusjon

av 21 mars.

Landbruksdepartementet bemyndiges til i medhold av lov om bekjempelse av skadeinsekter og plantesygdommer av 21 juli 1916 i tilslutning til de ved kongelig resolusjon av 6 mars 1919 utferdige bestemmelse på påby yderligere nødvendige foranstaltninger for å bekjempe og forebygge utbredelsen innen landet av potetkreft ved smitte fra poteter, som er innført fra Storbritannien og Irland.

Denne resolusjon trer i kraft straks.

Utgiver: Byråchef Young.